KU LEUVEN

Forumdag VVC, 6 februari 2015

Programmaboek

Vijfde Criminologisch Forum

Vlaamse Vereniging voor Criminologie (VVC)

Wetenschapsfraude

criminologische verklaringen en reacties

Vrijdag 6 februari 2015

Auditorium Zeger Van Hee,
Faculteit Rechtsgeleerdheid,
Tiensestraat 41, Leuven

VVC riminologie, strafrecht en forensisch welzijnswerk

Panopticon vzw

Inhoud

Programma.....2

Overzicht paperpresentaties 4

Eerste reeks paperpresentaties (13:15 – 14:45) 4

Tweede reeks paperpresentaties (15:15 – 16:45).....6

Locaties 9

Abstracts paperpresentaties.....10

Eerste reeks paperpresentaties (13:15 – 14:45) 10

Workshop 1.1: Strafuitvoering 10

Workshop 1.2: Restorative justice 13

Workshop 1.3: Verklaring van (trends inzake) jeugd-criminaliteit 15

Workshop 1.4: Politie en ethische cultuur in (politie) organisaties 16

Workshop 1.5: Perceptie, representatie en impact van criminaliteit, geweld en cannabisbevoorrading 20

Tweede reeks paperpresentaties (15:15 – 16:45).....25

Workshop 2.1: Straffen en strafbeleving 25

Workshop 2.2: Desistance.....26

Workshop 2.3: Diversiteit en jeugddelinquentie 28

Workshop 2.4: Lokaal en federaal veiligheidsbeleid 30

Workshop 2. 5: Onderzoeksmethodologie 33

Postersessie tijdens de lunch (12:30 – 13:30) 36

Programma

09:00 – 09:30 **Registratie en koffie**

09:30 – 09:40 **Verwelkoming en inleiding** door de voorzitter, ***prof. dr. Jeroen Maesschalck***

09:40 – 10:10 **Plenaire sessie 1**: beschouwingen van ***em. prof. dr. Johan Goethals*** over wetenschapsfraude op basis van het themanummer dat in juli 2014 in Panopticon is verschenen: '*Wetenschapsfraude en ethische kwesties binnen het criminologisch onderzoek*'

10:10 – 10:30 **Koffiepauze**

10:30 – 11:00 **Plenaire sessie 2:** lezing door ***Frank van Kolfschooten***: '*Vijfentwintig jaar bestrijding van wetenschapsfraude in Nederland*'

11:00 – 11:30 **Plenaire sessie 3:** toelichting door de voorzitter van de Metaforum werkgroep '*Wetenschappelijke integriteit en fraude*' van de KU Leuven, ***prof. dr. Gerrit Storms***, over de manier waarop een universiteit omgaat met wetenschapsfraude

11:30 – 12:15 **Afsluitend debat** met mogelijkheid tot vragen aan de sprekers, gemodereerd door de voorzitter, ***prof. dr. Jeroen Maesschalck***

12:30 – 13:30 **Lunch en postersessie**
Inkomhal Nieuwe Valk

13:15 – 14:45	**Eerste reeks paperpresentaties**
	Workshop 1.1: Strafuitvoering
	Workshop 1.2: Restorative Justice
	Workshop 1.3: Verklaringen van (trends inzake) jeugdcriminaliteit
	Workshop 1.4: Politie en ethische cultuur in (politie)organisaties
	Workshop 1.5: Perceptie, representatie en impact van criminaliteit, geweld en cannabisbevoorrading
14:45 – 15:15	**Koffiepauze**
15:15 – 16:45	**Tweede reeks paperpresentaties**
	Workshop 2.1: Straffen en strafbeleving
	Workshop 2.2: Desistance
	Workshop 2.3: Diversiteit en jeugd-delinquentie
	Workshop 2.4: Lokaal en federaal veiligheidsbeleid
	Workshop 2.5: Onderzoeksmethodologie
16:45 – 19:00	**Receptie** op het stadhuis aangeboden door de stad Leuven, met toespraak door de burgemeester, ***dhr. Louis Tobback*** en een afsluitende bedanking door de voorzitter van de VVC, ***prof. dr. Lieven Pauwels***

Overzicht paperpresentaties

Eerste reeks paperpresentaties (13:15 – 14:45)

- Workshop 1.1: Strafuitvoering *(DV 01.01)*

Voorzitter: Kristel Beyens (VUB)

- Ei van Columbus of sluipend gif? Privatisering in Belgische gevangenissen

Philippe Kennes (VUB) en An-Sofie Vanhouche (VUB)

- "Back-end sentencing"? Enkele reflecties over het herroepen van de voorwaardelijke invrijheidstelling door de Belgische strafuitvoeringsrechtbanken

Veerle Scheirs (VUB)

- Cosmopolitan reflections in EU Criminal Law and Policy

Rebecca Deruiter (UGent)

- Workshop 1.2: Restorative justice *(DV 01.07)*

Voorzitter: Ivo Aertsen (KU Leuven)

- Accessibility and initiation of restorative justice

Emanuela Biffi (KU Leuven)

- The ambivalence of participation under new governance models: preliminary findings from the ALTERNATIVE project

Mario Ragazzi (KU Leuven)

- Workshop 1.3: Verklaring van (trends inzake) jeugd-criminaliteit *(DV 01.13)*

Voorzitter: Johan Put (KU Leuven)

- Agency en structure: een kader voor de verklaring van jeugdcriminaliteit

Sofie Troonbeeckx (KU Leuven)

- Onderzoek naar mogelijke verklaringen voor de vastgestelde daling van de geregistreerde jeugd-criminaliteit

Diederik Hoedt (KU Leuven)

- Workshop 1.4: Politie en ethische cultuur in (politie)organisaties *(DV 01.19)*

Voorzitter: Wim Hardyns (UGent en VUB)

- Contactervaring en 'quality of life' indicatoren ter verklaring van burgers hun vertrouwen, gepercipieerde legitimiteit en bereidwilligheid tot medewerking met politie

Anjuli Van Damme (UGent), Wim Hardyns (UGent en VUB) en Lieven Pauwels (UGent)

- Professionele beoordelingen over het gebruik van geweld door politie: het geweldsmonopolie door de ogen van de politieambtenaar

Jannie Noppe (UGent)

- De impact van ethische cultuur op de motieven voor het (niet) melden van onethisch gedrag op het werk

Heidi Paesen (KU Leuven)

- Workshop 1.5: Perceptie, representatie en impact van criminaliteit, geweld en cannabisbevoorrading *(DV 01.25)*

Voorzitter: Antoinette Verhage (UGent)

- Extreem-rechts denken en percepties over geweld

Maarten De Waele (UGent)

- De representatie van criminaliteit op televisie: resultaten van een inhoudsanalyse op één en VTM

An Adriaenssen (KU Leuven)

- Slachtofferschap van agressie bij en impact van voetbalgerelateerd geweld op voetbalscheidsrechters

Jonas Visschers (KU Leuven)

- Het "sociale" karakter van cannabisbevoorrading. Een persoonlijke netwerkanalyse van gebruikers en bevoorraders

Marieke Vlaemynck (UGent)

Tweede reeks paperpresentaties (15:15 – 16:45)

- Workshop 2.1: Straffen en strafbeleving *(DV 01.01)*

Voorzitter: Tom Daems (KU Leuven)

- Ontkenningsmechanismen en de studie van de straf

Tom Daems (KU Leuven)

- Onderzoek naar elektronisch toezicht: ervaringen met etnografisch onderzoek

Marijke Roosen (VUB)

- Workshop 2.2: Desistance *(DV 01.07)*

Voorzitter: Ivo Aertsen (KU Leuven)

- Mechanisms for desistance from crime within restorative justice practices

Katrien Lauwaert (KU Leuven)

- Desistance in mentally ill offenders

Sofie Van Roeyen (UGent)

- Workshop 2.3: Diversiteit en jeugddelinquentie *(DV 01.13)*

Voorzitter: Stefaan Pleysier (KU Leuven)

- Van generatie over generatie? Over verschillen in delinquent gedrag tussen eerste, tweede en derde generatie migranten en de invloed van gezinscontext

Diederik Cops (KU Leuven)

- Patriarchie en genderverschillen in jeugddelinquentie. Faalt de 'power' component in de power-control theorie van Hagan?

Arne De Boeck (KU Leuven)

- Workshop 2.4: Lokaal en federaal veiligheidsbeleid *(DV 01.19)*

Voorzitter: Evelien De Pauw (Vives)

- De veiligheidspolitiek van Vlaamse burgemeesters

Tom Bauwens (VUB)

- Territorialiteit of toezicht om woninginbraak te voorkomen?

Marlijn Peeters (UGent)

- Framing effects on the acceptance of surveillance-oriented security technologies

Hans Vermeersch (Vives)

- Workshop 2.5: Onderzoeksmethodologie *(DV 01.25)*

Voorzitter: Veerle Scheirs (VUB)

- Giorgi's descriptieve fenomenologische methode toegepast binnen de criminologie

Elli Gilbert (KU Leuven)

- Comparatief onderzoek naar beslissingsprocessen over 'breach': een methodologisch perspectief

Kristel Beyens (VUB)

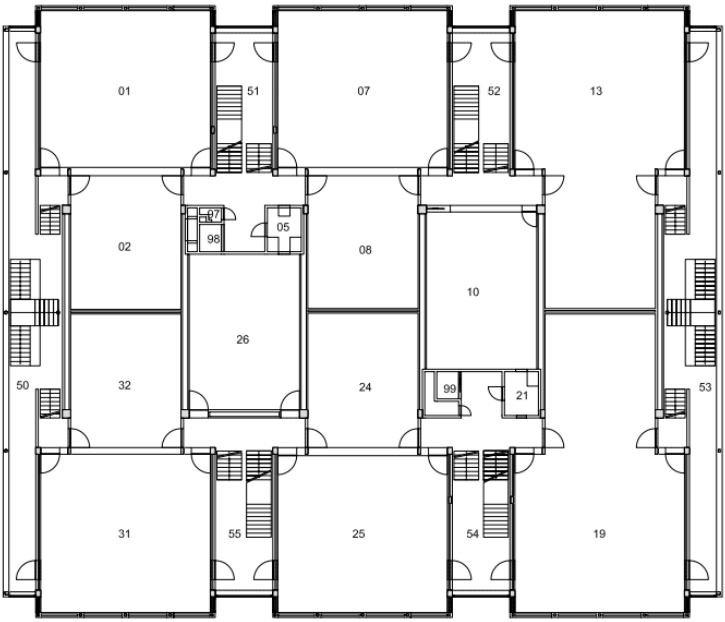
- Ambivalentie en empathie: de positie van de onderzoeker in de onderzoekssetting

Sofie De Bus (VUB), Philippe Kennes (VUB) en An-Sofie Vanhouche (VUB)

Locaties

Faculteit Rechtsgeleerdheid, Tiensestraat 41, Leuven

- **Registratie en koffie:** inkomhal Oude Valk
- **Plenaire sessies:** auditorium Zeger Van Hee
- **Lunchpauze en postersessie:** inkomhal Nieuwe Valk
- **Workshop 1.1 en 2.1:** DV 01.01
- **Workshop 1.2 en 2.2:** DV 01.07
- **Workshop 1.3 en 2.3:** DV 01.13
- **Workshop 1.4 en 2.4:** DV 01.19
- **Workshop 1.5 en 2.5:** DV 01.25

Abstracts paperpresentaties

Eerste reeks paperpresentaties (13:15 – 14:45)

Workshop 1.1: Strafuitvoering (DV 01.01)

Titel: ***Ei van Columbus of sluipend gif? Privatisering in Belgische gevangenissen***

Naam: Philippe Kennes en An-Sofie Vanhouche
E-mail: avhouche@vub.ac.be
Organisatie: Vrije Universiteit Brussel

Beschrijving:

De gebrekkige en mensonterende omstandigheden in verschillende Belgische gevangenissen vormen al geruime tijd het voorwerp van mening discussie.

België is echter niet het enige land dat worstelt met dergelijke problematiek. In verschillende landen hebben deze ondermaatse detentieomstandigheden maar ook andere redenen zoals het doorbreken van de macht van de vakbonden, besparingen en dergelijke, geleid tot de (gedeeltelijke) privatisering van gevangenissen (Wilms et al., 2011).

Onder meer met de bouw van nieuwe gevangenissen en het uitbesteden van bepaalde taken zien we dat privatisering ook in België enigszins ingang heeft gevonden.

Deze aanpassingen kunnen ingrijpende veranderingen teweegbrengen zowel op beleidsniveau als voor het dagdagelijkse leven binnen de muren. In deze presentatie geven we aan de hand van (inter)nationale literatuur een beknopt overzicht van de mogelijke oorzaken, vormen van privatisering en gevolgen voor gevangenissen.

Vervolgens gaan we in het tweede deel dieper in op welke gevolgen dit kan teweegbrengen voor gedetineerden op basis van een concrete casus: de privatisering van het voedingssysteem in de penitentiaire inrichting Tilburg. Aan de hand van 42 interviews met gedetineerden en 6 interviews met personeelsleden, bespreken we hoe deze privatisering het intern beleid evenals de detentie-ervaringen van gedetineerden beïnvloedt.

Titel: ***"Back-end sentencing"? Enkele reflecties over het herroepen van de voorwaardelijke invrijheidstelling door de Belgische strafuitvoeringsrechtbanken***

Naam: Veerle Scheirs
E-mail: veerle.scheirs@vub.ac.be
Organisatie: Vrije Universiteit Brussel

Beschrijving:

Internationaal kunnen we een sterke stijging vaststellen in het aantal veroordeelden dat terug in de cel belandt na het plegen van nieuwe feiten tijdens de proefperiode en/of het overtreden van de (bijzondere) voorwaarden gekoppeld aan een voorwaardelijke invrijheidstelling. Cijfergegevens uit Engeland en Wales illustreren bijvoorbeeld een verdrie- tot verviervoudiging van het aantal veroordeelden waarvan een voorwaardelijke invrijheidstelling wordt herroepen. In de Verenigde Staten omvatten de parole violators in 2008 meer dan 35% van het totaal aantal opsluitingen (ten opzichte van 17% in 1980) (Steen, Opsal, Lovegrove & McKinsey, 2013).

Een groot deel van de veroordeelden die onder voorwaarden de gevangenis verlaten, belanden met andere woorden terug in de gevangenis nog voor het verstrijken van de proefperiode. De forse toename in het aantal herroepingen kan echter niet verklaard worden vanuit een stijgend recidivecijfer bij deze populatie. In slechts 5% tot 25% van de dossiers wordt een VI herroepen wegens het plegen van nieuwe feiten. De meest voorkomende motivatie voor recall blijkt het overtreden van de (bijzondere) voorwaarden gekoppeld aan de strafuitvoeringsmodaliteit (Langton, 2006; Padfield & Maruna, 2006, Collins, 2007; Travis, 2007; Padfield, 2012b; Steen et. al. 2013) die de beslissingsactoren er toe noopt de toegekende strafuitvoeringsmodaliteit te herroepen. Padfield & Maruna (2006) stellen de achterdeur van de gevangenis daarom voor als een draaideur, waarlangs vele gedetineerden de gevangenis voortijdig verlaten, maar eveneens vaak weer op korte termijn terug binnenkomen.

Voor België is tot op heden weinig geweten over deze vorm van "back-end sentencing". In deze paper staan we daarom uitgebreid stil bij de Belgische procedure en staan we stil bij enkele concrete casussen die ons toelaten te vermoeden dat de controlerende en

strikte praktijk die we kunnen lezen in de Angelsaksische literatuur wel eens duidelijk zou kunnen verschillen van de wijze waarop de SURBs in ons land omgaan met de overtreding van de voorwaarden en/of met een nieuwe veroordeling voor feiten gepleegd tijdens de proeftermijn.

Titel: ***Cosmopolitan reflections in EU Criminal Law and Policy***
Naam: Rebecca Deruiter
E-mail: rebecca.deruiter@ugent.be
Organisatie: UGent
Beschrijving:
This contribution is in the scope of an ongoing research comprehending the topic of state punishment in cosmopolitan Europe. For centuries, the punishment of law breaking citizens has always been the prerogative of the nation-state and a key element in their sovereignty. During the last two decades we witnessed a shift in the area of criminal law and penal policy from the national to the intergovernmental European level. As a result, the European level became, and still is, an active player in developing and establishing an increasing amount of instruments and recommendations tackling the issue of punishment. Simultaneously the European cultural, economic, political and social landscape changed dramatically due to an increased global interconnectivity but also under the influence of European enlargement strategies. The concept of cosmopolitanism is a theory which includes a paradigm shift: an appreciation of difference where diversity is not the problem but rather the solution. This idea was also followed when the EU Member States decided to adopt the principle of mutual recognition as the cornerstone of judicial cooperation in criminal matters at the Tampere Summit (1999). Hereby, each single judicial system is proclaimed as 'equally good'. The rhetoric proclaiming this 'unity in diversity' reflects the spirit of cosmopolitanism in the EU criminal law framework. Although being a very noble aim and principle, digging deeper in this matter demonstrates a whole different picture with serious practical (unexpected) consequences and Member States holding tight to national interests. Maybe this diversity is not the answer after all?

Workshop 1.2: Restorative justice (DV 01.07)

Titel: ***Accessibility and Initiation of Restorative Justice***
Naam: Emanuela Biffi
E-mail: emanuela.biffi@law.kuleuven.be
Organisatie: KU Leuven
Beschrijving:
The research examining restorative justice procedures is very often positive: victims are found to be more satisfied, offender recidivism is reduced, victims are less fearful and angry, and the process allows for more feelings of involvement and empowerment. Furthermore, research has shown that victims do show an interest in mediation when approached with the opportunity. Despite these findings, in addition to support from various legal and support personnel, the use of restorative justice processes in practice is lacking. Small numbers of referrals are being reported in countries across Europe suggesting that the potential of restorative justice is not being reached.
The "Accessibility and Initiation of Restorative Justice" project (2012-2014) coordinated by the EFRJ focused on the following two broad questions: 1. When and under what conditions are restorative justice processes accessible to citizens? and 2. How are restorative justice processes initiated under different jurisdictions and in different models? In addition to the research findings, the presentation will give special attention to some good practices encountered during the project in order to increase accessibility and stimulate a successful initiation of restorative justice practices.

Titel: ***The ambivalence of participation under new governance models: preliminary findings from the ALTERNATIVE project***
Naam: Mario Ragazzi
E-mail: mario.ragazzi@law.kuleuven.be
Organisatie: KU Leuven
Beschrijving:
ALTERNATIVE's objective is to provide alternative and deepened understanding based on empirical evidence of how to handle

conflicts in intercultural contexts within democratic societies in order to set up security solutions for citizens and communities. These solutions will be carried by the active participation of the citizens involved and are therefore seen as both effective and sustainable.
[http://alternativeproject.eu/about-us/project-objectives]
The project involves carrying out concrete action research programmes in four different intercultural conflict settings (the social housing estates of Vienna; Kulaks, a rural village in Hungary; three border towns in Serbia; Belfast and London/Derry in Northern Ireland), based on an alternative understanding of justice and security and on existing RJ models. The sites under study cover the different levels of conflict (micro-meso-macro).
The comparative analysis spans two levels of exchange and interaction. First, between theory development on the one hand and four practice oriented pilot studies on the other hand. Second, between the empirical observations and findings of the case studies. Given the high heterogeneity of the case studies as refers to the level of analysis, type of conflicts, action research methodology etc., the comparative analysis is limited to a coherent and informative description.
This working paper presents some preliminary findings on the ambivalence of participation in the interplay of the stakeholders taking part in the action research. Strong leadership and steering by public institutions combined with effective socio-economic redistributive policies are associated with lower levels of active participation on the one hand, and higher perceptions of personal safety – or at least de-securitisation of issues – on the other (Vienna, Kulaks in some circumstances, ...). When the public actors are effectively hegemonic, the restorative approach seems to act as a complementary corrective, contributing towards a more effective representation of interests and identities of stakeholders, including a partial re-appropriation of conflicts. Conversely, higher levels of active participation and mobilisation in the presence of weaker social public provision are potentially open to exclusionary practices, are associated with heightened perceptions of insecurity and are more prone to securitising dynamics (NI, Kulaks in other circumstances, Serbia). In these more competitive constellations, the restorative

approach – in particular expanded conferencing – contributes towards strengthening social solidarity between stakeholders, a higher sense of fairness in the process, improving the perceptions of safety.

Workshop 1.3: Verklaring van (trends inzake) jeugd-criminaliteit (DV 01.13)

Titel: ***Agency en structure: een kader voor de verklaring van jeugdcriminaliteit***
Naam: Sofie Troonbeeckx
E-mail: sofie.troonbeeckx@law.kuleuven.be
Organisatie: KU Leuven
Beschrijving:
De (jeugd)criminologie kent talrijke theorieën die trachten om het plegen van criminaliteit te verklaren aan de hand van omgevings- en persoonskenmerken. Deze kenmerken worden in recentere theorieën gecombineerd tot een geïntegreerd kader. Daarnaast trachten recentere criminologische theorieën ook toenemend het stopzetten van criminaliteit te verklaren, waarbij het concept van 'human agency' of actorschap naar voor wordt geschoven. Dit concept benadrukt de keuze en kracht van een individu in zijn eigen acties, en kan zo een aanvulling en tegengewicht bieden voor de theorieën die focussen op de 'determinerende' invloed van omgevings-en persoonskenmerken. Deze presentatie stelt een kwalitatief onderzoek voor dat beide benaderingen tracht te combineren en aan te vullen. Bij een steekproef van jongeren die geplaatst zijn wegens een als misdrijf omschreven feit in gemeenschapsinstellingen en federale centra is nagegaan hoe zowel human agency als achtergrondfactoren hun rol spelen bij het plegen en stopzetten van (zwaardere) criminaliteit door jongeren. Op deze wijze wordt een geïntegreerd kader aangeboden waarbij achtergrondfactoren niet louter beschouwd worden als determinerend, maar als elementen in een beslissingsproces.

Titel: ***Onderzoek naar mogelijke verklaringen voor de vastgestelde daling van de geregistreerde jeugdcriminaliteit***

Naam: Diederik Hoedt
E-mail: diederik.hoedt@law.kuleuven.be
Organisatie: KU Leuven

Beschrijving:

Sinds enkele jaren publiceren de statistisch analisten van het openbaar ministerie cijfers over de instroom van het aantal MOF-zaken binnen het jeugdparket. Deze cijfers tonen dat de instroom de voorbije jaren met meer dan 30% daalde. In deze presentatie wordt gezocht naar mogelijke verklaringen voor deze daling.

Workshop 1.4: Politie en ethische cultuur in (politie) organisaties (DV 01.19)

Titel: ***Contactervaring en 'quality of life' indicatoren ter verklaring van burgers hun vertrouwen, gepercipieerde legitimiteit en bereidwilligheid tot medewerking met politie***

Naam: Anjuli Van Damme, Wim Hardyns en Lieven Pauwels
E-mail: anjuli.vandamme@UGent.be
Organisatie: Universiteit Gent

Beschrijving:

Achtergrond

De vraag waarom mensen bereid zijn mee te werken met politie krijgt de laatste jaren meer en meer aandacht. Volgens het procedureel rechtvaardigheidsmodel komt dit door het feit dat wanneer burgers er vertrouwen in hebben dat politie hen eerlijk en rechtvaardig behandelt, deze burgers de politie zullen percipiëren als een legitieme instelling die respect en gehoorzaamheid verdient. Deze gepercipieerde legitimiteit is noodzakelijk opdat politie autoriteit kan afdwingen en burgers bereid zijn mee te werken met politie. Vertrouwen is dus een noodzakelijke voorwaarde opdat politie goed functioneert. Het merendeel van de misdrijven komt immers aan het licht door melding/aangifte van burgers. Ook voor de identificatie van daders dient politie te kunnen rekenen op

informatie van slachtoffers en getuigen. Om te weten hoe de politie het vertrouwen van burgers kan winnen, is het noodzakelijk te weten welke factoren er aan de basis liggen van dit vertrouwen.

Doel

Deze studie heeft als doel twee modellen comparatief te toetsen ter verklaring van het vertrouwen in politie. Meer bepaald gaat het om het 'contact experience'-model en het 'quality of life'-model. De basisassumptie is dat mensen die tevreden waren over hun politiecontact, die geloven in een sterke sociale cohesie in de buurt en die minder criminaliteit en overlast percipiëren in hun buurt, een groter vertrouwen hebben in de procedurele rechtvaardigheid en effectiviteit van politie. Dit vertrouwen zou bovendien van invloed zijn op de gepercipieerde legitimiteit, wat vervolgens een verklaring kan bieden voor de bereidwilligheid van burgers om mee te werken met politie.

Methode

De toets gebeurt met behulp van padmodellen in MPlus. De data die worden gebruikt zijn deze van een steekproef van 762 inwoners van Gent die face-to-face werden bevraagd in het kader van de 'Social capital and Well-being In Neighbourhoods in Ghent' (SWING) survey in 2012.

Resultaten

De resultaten tonen aan dat contactervaring de belangrijkste predictor is voor het vertrouwen in de procedurele rechtvaardigheid van politie, maar dat gepercipieerde sociale cohesie en criminaliteit en overlast in de buurt belangrijker zijn in de verklaring van het vertrouwen in de effectiviteit van politie. Daarnaast zijn deze beide componenten van vertrouwen van invloed op de morele verbondenheid met politie, hoewel het vertrouwen in de procedurele rechtvaardigheid van politie een sterkere predictor blijkt te zijn. Morele verbondenheid zelf blijkt ook van invloed te zijn op burgers hun bereidwilligheid om mee te werken met politie, hoewel er een sterker direct effect blijft bestaan van het vertrouwen in de procedurele rechtvaardigheid van politie op deze variabele.

Titel: ***Professionele beoordelingen over het gebruik van geweld door politie: het geweldsmonopolie door de ogen van de politieambtenaar***

Naam: Jannie Noppe
E-mail: jannie.noppe@UGent.be
Organisatie: Universiteit Gent

Beschrijving:

Het feit dat politiemensen wettelijk gemachtigd zijn om geweld te gebruiken wordt gezien als de essentie van de politiefunctie. Het zorgt er echter ook voor dat de politie een unieke, maar ambigue positie inneemt in de samenleving. Door het gebruik van geweld beperken zij namelijk de individuele rechten en vrijheden van een burger om die van andere burgers te beschermen. Hoewel nationale en internationale regelgeving een aantal wettelijke richtlijnen geven voor het gebruik van geweld door politie, dient de politieambtenaar op het terrein zelf een inschatting te maken en af te wegen welk geweldsniveau het meest gepast is. Er is in het verleden, voornamelijk in de Angelsaksische landen, dan ook al heel wat onderzoek gevoerd naar de prevalentie van politieel geweldgebruik en factoren die daar een invloed kunnen op hebben. Heel wat minder aandacht wordt besteed aan hoe politieambtenaren hun recht om geweld te gebruiken ervaren en hoe zij daar mee omgaan. Op basis van een survey, afgenomen bij 139 politieambtenaren van de Federale Gerechtelijke Politie, zal in deze presentatie een eerste beeld geschetst worden van hoe Belgische politieambtenaren denken over het gebruik van geweld. Alsook zal nagegaan worden in welke mate deze morele overtuigingen gerelateerd zijn aan zelf-gerapporteerd geweld.

Titel: ***De impact van ethische cultuur op de motieven voor het (niet) melden van onethisch gedrag op het werk***

Naam: Heidi Paesen
E-mail: heidi.paesen@law.kuleuven.be
Organisatie: KU Leuven

Beschrijving:

In deze presentatie wordt een doctoraatsproject naar ‘de impact van ethische cultuur op de motieven voor het (niet) melden van

onethisch gedrag of het werk' voorgesteld. De voorbije decennia kan er – zowel in binnen- als buitenland – een stijgende interesse voor het fenomeen 'klokkenluiden' worden vastgesteld (Gundlach et al. 2003). Zo proberen onderzoekers steeds meer inzicht te verkrijgen in het proces van klokkenluiden en de factoren die hier mogelijks een impact op kunnen hebben (Ayers & Kaplan 2005). Deze thematiek heeft echter niet alleen aandacht van wetenschappers gekregen, maar ook de media brachten de afgelopen jaren enkele belangrijke casussen frequent in beeld, o.m. naar aanleiding van (vermeende) mistoestanden in de politiezone HAZODI. Ondanks deze groeiende interesse, zijn er nog een aantal methodologische en theoretische issues die onderbelicht zijn gebleven in het onderzoek naar klokkenluiden. Ten eerste beperkt het wetenschappelijk onderzoek zich in hoofdzaak tot de beslissing tot klokkenluiden en de factoren die hier mogelijks een impact op hebben (Ponnu et al. 2008). Veel minder is echter bekend over de motieven waarom onethisch gedrag al dan niet wordt gemeld (Ponnu et al. 2008). Ten tweede bestaat er nauwelijks onderzoek over de impact van ethische cultuur van een organisatie op de intentie tot klokkenluiden, en meer bepaald op de motieven voor het al dan niet melden van onethisch gedrag (Kaptein 2011). Voorgesteld doctoraatsonderzoek wil deze leemtes helpen opvullen en zo een bijdrage leveren aan de theorievorming en wetenschappelijke kennis over de impact van ethische cultuur op het motief voor het (niet) melden van onethisch gedrag.

Voorgesteld doctoraatsonderzoek betreft een theoretisch ingebed survey-onderzoek waarin de impact van ethische cultuur op de motieven voor het (niet) melden van onethisch gedrag zal worden nagegaan. Daarvoor zullen we beroep doen op het theoretisch kader "grid group cultural theory" dat ontwikkeld werd door Mary Douglas. Dit theoretisch kader vertrekt van de basisassumptie dat de manier waarop personen zich in een organisatie gedragen, gerelateerd kan worden aan de verschillende types van organisatiecultuur die in een organisatie aanwezig kunnen zijn. Toegepast op het onderwerp van dit doctoraatsonderzoek, betekent dit dat het type motief voor het (niet) melden van onethisch gedrag wordt beïnvloed door het type cultuur dat aanwezig is in een organisatie. Naast deze centrale hypothese zal het voorgestelde onderzoeksproject ook een aantal

bijkomende hypothesen bevatten over de impact van een aantal controlefactoren zoals de ernst van de gedraging, ethisch leiderschap en fairness. In een eerste stap zullen deze variabelen worden vertaald in een survey-instrument, waarna het instrument zal worden getest in een aantal (politie)organisaties in België.

Workshop 1.5: Perceptie, representatie en impact van criminaliteit, geweld en cannabisbevoorrading (DV 01.25)

Titel: ***Extreem-rechts denken en percepties over geweld***
Naam: Maarten De Waele
E-mail: maarten.dewaele@ugent.be
Organisatie: Universiteit Gent
Beschrijving:
Met zwarte zondag al meer dan twee decennia achter ons lijkt het 'extreem rechtse gevaar' weggedeemsterd. Op politiek vlak heeft het Vlaams Belang over de laatste 10 jaar bijna 20 % van haar kiezers verloren en ook buitenparlementair lijken diverse rechtse groepen en subculturen uit te sterven. Toch zien we dat politie nog jaarlijks meer dan 300 klachten over racisme en xenofobie behandelt en dat 25.4 % denkt dat België door de aanwezigheid van migranten een slechtere plaats is om te wonen. Eerder uitgevoerde kwantitatieve analyses op Vlaamse jongeren hebben aangetoond dat oorzaken van morele steun voor racistische en/of rechtse gewelddaden en het daadwerkelijk uitvoeren van dergelijke geweld liggen in een ruimere voedingsbodem gaande van ervaren onrechtvaardigheidsgevoelens tot zwakke sociale bindingen die sterk aangewakkerd worden binnen een context van blootstelling aan rechtse radicale boodschappen en politiek geweld. De bijdrage zal daarom toespitsen op de kwalitatieve analyses naar aanleiding van interviews met (voormalige) leden van Vlaamse 'rechtse' groeperingen, waarbij ingegaan wordt op processen van zelflabelling, toetreding, 'group-think' en percepties van geweld.

Titel: ***De representatie van criminaliteit op televisie: resultaten van een inhoudsanalyse op één en VTM***

Naam: An Adriaenssen
E-mail: an.adriaenssen@law.kuleuven.be
Organisatie: KU Leuven

Beschrijving:

Ondanks de groei en populariteit van sociale media, heeft onderzoek aangetoond dat de televisie nog steeds de dominante vorm van massamedia is, in die zin dat televisie mee vorm geeft aan wat we denken en hoe we denken over sociale fenomenen zoals criminaliteit. Er werden in het verleden reeds verschillende inhoudsanalyses uitgevoerd (voornamelijk in de communicatie-wetenschappen), maar de meerderheid van deze studies focust op gewelddadig of antisociaal gedrag en/of specifieke televisiegenres (bv. nieuws, politieseries) en zelden wordt de context van misdrijven bestudeerd.

Om tegemoet te komen aan deze tekortkomingen in de literatuur, is in huidig doctoraatsproject een kwantitatieve inhoudsanalyse uitgevoerd naar de prevalentie en de context van misdrijven op de Vlaamse televisie. Enerzijds zijn alle televisieprogramma's uitgezonden gedurende een week en tussen 13.00u en 00.00u op één en VTM, geanalyseerd. Anderzijds werden alle nieuwsitems over criminaliteit in de journaals op één en VTM verschenen tussen juni 2013 en mei 2014, onderzocht. In totaal werden 147 uren televisie-inhoud en 243 nieuwsitems geanalyseerd. Deze studie betreft bijgevolg een van de meest gedetailleerde inhoudsanalyses ooit uitgevoerd in Europa.

De onderzoeksvragen naar de prevalentie en de context van criminaliteit in het Vlaamse televisienieuws en de algemene televisie-inhoud verhullen interessante resultaten in het licht van de cultivatietheorie, namelijk dat 1) de prevalentie en distributie van criminaliteit op de Vlaamse televisie over het algemeen acceptabel, maar 2) niet realistisch is, 3) de context waarin misdrijven voorgesteld worden op televisie soms risico's kunnen inhouden voor kijkers, 4) trailers en reclameboodschappen extra gevoelig zijn om cultivatie-effecten uit te lokken aangezien er geen contextualisering plaatsvindt, en dat 5) er geen markant onderscheid bestaan in de

representatie van criminaliteit op de publieke en commerciële zender.
Deze inhoudsanalyse is onderdeel van een doctoraatsproject naar ernstpercepties van criminaliteit en het verband met televisiegebruik. Dit project heeft twee grote doelstellingen: 1) de gepercipieerde ernst van verschillende misdrijven onderzoeken en 2) achterhalen in welke mate deze percepties beïnvloed worden door televisiegebruik en andere factoren. In voorgaande studies werden ernstpercepties en andere attitudes en percepties over criminaliteit meestal gelinkt aan socio-demografische factoren (bv. geslacht, leeftijd), persoonlijke waarden (bv. geloof, politieke attitudes) en ervaringen met criminaliteit (bv. slachtofferschap, politiecontacten), maar zelden werd mediagebruik in rekening gebracht. Gerbner's cultivatietheorie (1968) stelt echter dat televisieblootstelling een belangrijke beïnvloedende factor is van publieke percepties en attitudes over sociale fenomenen zoals criminaliteit. De cultivatietheorie ligt dan ook aan de basis van huidige studie, die opgebouwd is uit een inhoudsanalyse en een grootschalige survey.

Titel: ***Slachtofferschap van agressie bij en impact van voetbalgerelateerd geweld op voetbalscheids-rechters***

Naam: Jonas Visschers
E-mail: jonas.visschers@law.kuleuven.be
Organisatie: KU Leuven

Beschrijving:

Agressie ten aanzien van voetbalscheidsrechters is al enkele jaren een hot topic in het Vlaamse medialandschap. De Vlaamse media creëren bij velen de perceptie dat voetbalscheidsrechters om de haverklap te maken krijgen met agressie. Echter, uitgebreide wetenschappelijke inzichten in de prevalentie en frequentie van slachtofferschap van agressie bij voetbalscheidsrechters zijn tot dusver niet voorhanden. Evenmin bestaan er diepgaande inzichten in de impact van voetbalgerelateerd geweld (elke uiting van geweld die gesitueerd kan worden binnen een voetbalwedstrijd) op het functioneren van scheidsrechters. In de huidige studie stonden dan ook twee doelen voorop. Het eerste doel betrof het in kaart brengen

van de prevalentie en frequentie van slachtofferschap van agressie bij voetbalscheidsrechters. Hierbij werd onder agressie zowel fysieke agressie, psychische agressie als bedreiging begrepen. Het tweede doel betrof het verwerven van inzicht in de impact van voetbalgerelateerd geweld op het functioneren van scheidsrechters. Meer bepaald werd getracht om de impact van voetbalgerelateerd geweld op concentratie, prestatie, motivatie, zelfvertrouwen als scheidsrechter, zelfvertrouwen als persoon, onveiligheidsgevoel als scheidsrechter en onveiligheidsgevoel als persoon na te gaan. In de huidige studie werd een websurvey verspreid onder de Vlaamse voetbalscheidsrechters van de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB). In deze websurvey werd onder meer gepeild naar de ervaringen met agressie en de impact van voetbalgerelateerd geweld op het functioneren. De uiteindelijke steekproef bestond uit 672 scheidsrechters. In deze presentatie worden de in deze steekproef gevonden resultaten voorgesteld.

Titel: ***Het "sociale" karakter van cannabisbevoorrading. Een persoonlijke netwerkanalyse van gebruikers en bevoorraders***

Naam: Marieke Vlaemynck
E-mail: marieke.vlaemynck@ugent.be
Organisatie: Universiteit Gent

Beschrijving:

Deze paper behandelt het moment waarop cannabis door een supplier (verder bevoorrader) aan een gebruiker wordt voorzien. Een groeiend aantal studies naar de organisatie van cannabismarkten betwist de beperkte traditionele invulling van deze transactie als dealen. Zo wees empirisch onderzoek in onder andere het Verenigd Koninkrijk, Nederland en Duitsland op het sociale karakter van bevoorrading (Coomber & Turnbull, 2007; Harrison, Erickson, Korf, Brochu, & Benschop, 2007; Hough et al., 2003; Parker, 2000; Potter, 2009; Werse, 2008). Bovenstaande onderzoeken concludeerden dan ook dat bevoorraden meer kan omvatten dan een louter commercieel georiënteerde transactie tussen twee vreemden.

In de vroege jaren 2000, ontwikkelde men het concept sociale bevoorrading om dit sociale karakter te beschrijven (Parker, 2000).

Doorheen de jaren ontstonden verschillende interpretaties van dit concept (bijvoorbeeld Hough, 2003; Coomber & Moyle, 2013). Al deze interpretaties hebben twee aspecten gemeen: het gaat om een verdeling van cannabis aan niet-vreemden waarbij een winstmotivatie ontbreekt.

Het eerste aspect omvat de afwezigheid van enige commerciële oriëntatie. Het doel van een bevoorrading of transactie van cannabis situeert zich op een continuüm gaande van een niet-commerciële oriëntatie tot een louter commerciële oriëntatie. Aangezien sociale bevoorrading, sociaal is, lijkt het logisch om enkel deze transacties te betrekken die niet-commercieel zijn. De vraag rijst echter wat niet-commercieel betekent. Wat met personen die cannabis ruilen voor een ander object of wel geld vragen maar dit geld enkel gebruiken om de kosten van het kweken te dekken? Wat met personen die de bevoorrader trakteren of iets anders in de plaats doen?

Het tweede aspect omvat de aanwezigheid van een sociale relatie tussen gebruiker en bevoorrader. Het is onduidelijk wat dit sociale aspect inhoudt. Eén mogelijkheid is om alle niet-vreemden mee in beschouwing te nemen (Hough, et al., 2003). Dit verwijst naar iedereen, reële contacten én virtuele contacten, die de gebruiker of bevoorrader bij naam kent. Kwalitatief onderzoek suggereert echter dat er buiten de cannabistransactie om, ook een relatie tussen gebruiker en bevoorrader bestaat. Respondenten beschrijven elkaar namelijk in termen van “familie”, “vrienden” en “vrienden van vrienden” (Coomber & Turnbull, 2007; Harrison, Erickson, Korf, Brochu, & Benschop, 2007; Hough et al., 2003; Parker, 2000; Potter, 2009; Werse, 2008). Sommige auteurs merken op dat een studie van de bredere sociale netwerken verdere nuance kan brengen (Coomber & Turnbull, 2007). Tot op heden werd dit perspectief nog niet verder uitgewerkt.

Voorliggend onderzoek vertrekt vanuit deze laatste opmerking en situeert bevoorraden binnen zijn relationele context. Het beschouwt daarbij sociale bevoorrading als een relatie tussen gebruikers en bevoorraders. Via een analyse van persoonlijke netwerken wordt de samenstelling en structuur van netwerken waarin cannabis aanwezig is, verkend. Daarbij bestuderen we ook de aard van de relatie tussen gebruikers en bevoorraders. Omdat onze studie focust op recreatief

cannabisgebruik bevragen we zowel het vrijetijdsnetwerk als het netwerk waarin cannabis aanwezig is. Het onderzoek maakt gebruik van een CAPI om zoel kwantitatieve beschrijvende data als kwalitatieve verdiepende data te verzamelen. De paper bediscussieert naast de methodologie, ook de voorlopige resultaten van deze bevraging.

Tweede reeks paperpresentaties (15:15 – 16:45)

Workshop 2.1: Straffen en strafbeleving (DV 01.01)

Titel: ***Ontkenningsmechanismen en de studie van de straf***
Naam: Tom Daems
E-mail: tom.daems@law.kuleuven.be
Organisatie: KU Leuven
Beschrijving:
In States of Denial (2001) beschrijft en analyseert Stanley Cohen de uiteenlopende wijzen waarop individuen, organisaties en overheden omgaan met informatie de ze niet kunnen of willen onder ogen zien. Hij spreekt hierbij in het bijzonder over ontkenning die verschillende vormen kan aannemen: literal denial (hierbij wordt gesteld dat iets niet is gebeurd of onwaar is); interpretative denial (de ruwe feiten worden niet ontkend, maar ze krijgen een andere betekenis); en implicatory denial (hier is er geen sprake van ontkenning van de feiten of een betwisting van de betekenis die er doorgaans aan wordt gegeven, maar wel van de implicaties die eruit kunnen volgen). Het werk van Cohen richt zich vooral op grove schendingen van mensenrechten. In deze bijdrage zullen we argumenteren dat de studie van ontkennings-mechanismen ook verrijkend kan zijn voor de penologie. We tonen dit aan aan de hand van twee casussen: de interacties tussen het Europese antifoltercomité (CPT) en de door haar bezochte lidstaten enerzijds en de recente historiek van de regulering van naaktfouilles in Belgische gevangenissen anderzijds.

Titel: ***Onderzoek naar elektronisch toezicht: ervaringen met etnografisch onderzoek***
Naam: Marijke Roosen
E-mail: marijke.roosen@vub.ac.be
Organisatie: Vrije Universiteit Brussel
Beschrijving:
Elektronisch toezicht (ET) wordt als relatief nieuwe sanctie steeds belangrijker. ET wordt in grote delen van de Westerse wereld toegepast, op steeds grotere schaal en met toenemende technologische mogelijkheden. De wetenschappelijke interesse voor deze sanctie is echter niet in dezelfde mate toegenomen, waardoor theorievorming en vooral empirisch onderzoek schaars blijft. Een belangrijke hiaat in de wetenschappelijke literatuur, is de kennis over de personen die het ET controleren, de monitoring officer.
Het onderzoek dat hier gepresenteerd wordt, focust op het werk van de monitoring officer. Door middel van observaties heeft de onderzoeker het dagelijks werk van de monitoring officer gevolgd door op regelmatige basis aanwezig te zijn in de organisatie en daarbij zoveel als mogelijk het ritme van de monitoring officer te volgen, zonder daarbij de concrete taken van deze groep over te nemen.
In deze presentatie wordt de nadruk gelegd op deze onderzoeksmethode. De onderzoeker licht de suggesties uit de methodologische literatuur met betrekking tot observaties toe, aangevuld met eigen ervaringen. Op basis hiervan zal een overzicht gegeven worden van belangrijke aandachtspunten. Er zullen concrete suggesties gedaan worden voor het uitvoeren van etnografisch onderzoek in een organisatie.

Workshop 2.2: Desistance (DV 01.07)

Titel: ***Mechanisms for desistance from crime within restorative justice practices***
Naam: Katrien Lauwaert
E-mail: katrien.lauwaert@law.kuleuven.be
Organisatie: KU Leuven
Beschrijving:

From recent recidivism research it is clear that participation in restorative justice processes can have a positive impact on desistance from crime. However, it has remained largely unclear through which mechanisms this impact is realised. In this research around 30 interviews were conducted with desisters who took part in restorative justice in respectively Austria, Belgium and Northern Ireland. Through the interviews the research tried to understand if and how participation in RJ influenced their desistance journey. More specifically, the research uncovered the factors within restorative justice practices which supported positive subjective and social changes that helped initiate or maintain desistance from crime.
This two-year European project (2013-2014) was coordinated by the European Forum for Restorative Justice. The research line Restorative Justice and Victimology from LINC (KU Leuven) carried out the empirical research in Belgium in collaboration with the French mediation service Médiante.

Titel: ***Desistance in mentally ill offenders***
Naam: Sofie Van Roeyen
E-mail: sofie.vanroeyen@UGent.be
Organisatie: Universiteit Gent
Beschrijving:
INTRODUCTION
In the past, criminology mainly focused on processes that lead to crime, and intervention programmes aimed at reducing crime and recidivism. Since the 1980s, desistance is a growing field in criminology. Research shows that desistance is a dynamic and gradual process of stopping committing crimes. It has become clear that this process is the result of a complex interaction between social factors and agency factors. Still, there is no long tradition in desistance research, and thus a lot of uncharted territory exists in this criminological field. Previous desistance research mainly focused on the general offender population. Even though some specific groups, such as drug users and sexual offenders, have already been studied, mentally ill offenders are neglected as specific group in the desistance literature.

AIM
The current study is strengths-based and focuses on 'personal desistance', which is an extension of personal recovery. The goal is to find out what mentally ill offenders consider to be desistance and which influences they experience to be positive in their process of desistance.
METHOD
This research is a qualitative mentally-ill-offender-centered study, consisting of three phases: (1) exploratory focus groups, (2) in-depth interviews, and (3) returning to the field focus groups.
EXPECTED RESULTS
Previous research showed that the desistance process differs for specific groups of offenders compared to the general offender population, thus it is conceivable that the desistance process is also different for mentally ill offenders.

Workshop 2.3: Diversiteit en jeugddelinquentie (DV 01.13)

Titel: ***Van generatie over generatie? Over verschillen in delinquent gedrag tussen eerste, tweede en derde generatie migranten en de invloed van gezinscontext***

Naam: Diederik Cops
E-mail: diederik.cops@law.kuleuven.be
Organisatie: KU Leuven

Beschrijving:
Het verband tussen etnische of nationale herkomst en delinquent gedrag vormt vaak aanleiding tot heel wat maatschappelijke controverse. De weinige cijfers en studies die rond dit thema beschikbaar zijn, worden bovendien vaak met het nodige wantrouwen besproken. In deze presentatie willen we twee onderbelichte vraagstukken onderzoeken. Een eerste vaststelling is dat de meeste studies vaak een artificiële tweedeling tussen autochtonen en allochtonen hanteren, zonder veel diversiteit in deze laatste groep toe te laten. We gaan daarom na in welke mate verschillen optreden tussen eerste generatie, tweede generatie en derde generatie jongeren in de prevalentie van delinquent gedrag. Een andere vaak gesuggereerde verklaring voor de (schijnbare)

hogere criminaliteitsgraad bij jongeren van een niet-Belgische afkomst is de beperkte betrokkenheid van hun ouders op de leefwereld van hun kinderen, zonder dat dit evenwel onderbouwd is met betrouwbare empirische gegevens. Een tweede element waarop deze presentatie daarom een antwoord tracht te bieden is de invloed die ouderlijke betrokkenheid op diverse domeinen – school, verenigingsleven, vrijetijdsbesteding,… - een verklaring kan bieden voor delinquent gedrag bij jongeren van Belgische en niet-Belgische afkomst. Op basis van de data van de JOP-schoolmonitor 2013, waarin zowel schoolgaande jongeren in Vlaanderen als hun ouders een schriftelijke vragenlijst invulden, wordt getracht deze vragen te beantwoorden.

Titel: ***Patriarchie en genderverschillen in jeugd-delinquentie. Faalt de 'power' component in de power-control theorie van Hagan?***

Naam: Arne De Boeck
E-mail: arne.deboeck@law.kuleuven.be
Organisatie: KU Leuven

Beschrijving:

De criminologie kent in het algemeen weinig bevindingen waarover een brede consensus bestaat. Als we dan toch één van haar 'waarheden' moeten aanwijzen, dan wel deze: in alle (westerse) samenlevingen stellen jongens gemiddeld gezien veel vaker strafbaar gedrag dan meisjes. In zelfrapportagestudies is die kloof tussen jongens en meisjes doorgaans wel wat kleiner dan in de officiële politie- en justitiestatistieken (J. Junger-Tas et al., 2010, p.425), maar verdwijnen doet ze nooit helemaal.

Een sociologische verklaring voor genderverschillen in het plegen van de meer frequent voorkomende vormen van kleine criminaliteit is te vinden in de power-control theorie van John Hagan. Volgens deze theorie zijn verschillende patronen van ouderlijke opvoeding en controle verantwoordelijk voor verschillen in risicopercepties en -gedrag tussen jongens en meisjes. Deze verschillen zouden het grootste zijn in meer patriarchale gezinnen, waar de vader in tegenstelling tot de moeder een job uitoefent met(meer) gezag en autoriteit. De onderliggende assumptie is dat vaders en moeders in

hun gezin de ongelijke machtsverhoudingen tussen beide seksen in de werksfeer reproduceren. Dochters zouden meer gecontroleerd worden, terwijl zonen meer aangezet zouden worden tot autonomie en het nemen van risico's.
In deze presentatie geven we de resultaten van de eerste empirische toets van de power-control theorie in België. We gebruiken data die verzameld werden met behulp van de JOP monitor bij 1500 jongeren èn hun ouders.

Workshop 2.4: Lokaal en federaal veiligheidsbeleid (DV 01.19)

Titel: ***De veiligheidspolitiek van Vlaamse burgemeesters***
Naam: Tom Bauwens
E-mail: tom.bauwens@vub.ac.be
Organisatie: Vrije Universiteit Brussel
Beschrijving:
Veiligheid is een typisch hoera-begrip met een sterk mobiliserend en enthousiasmerend karakter. Iedereen is immers voorstander voor meer aandacht voor veiligheid. Vaak gaat het dan evenwel over veiligheid in haar abstracte vorm: een na te streven ambitie. Het debat barst los wanneer we ons de vraag stellen wat deze ambitie precies inhoudt. Mijn onderzoek vertrekt vanuit de vaststelling dat er naar de burgemeester wordt gekeken voor de invulling en organisatie van veiligheid. De burgemeester wordt als 'regisseur' van het lokale veiligheidsbeleid genoemd, maar er is eigenlijk weinig geweten over de wijze waarop hij of zij deze opdracht ervaart. Wat is de wijze waarop Vlaamse burgemeesters het thema veiligheid betekenis geven? Uit mijn analyse blijkt dat er achter de metafoor van de burgemeester als regisseur drie van elkaar te onderscheiden 'posities' schuilgaan van waaruit de burgemeesters zich ten aanzien van het thema veiligheid positioneren: als dirigent, burgervader/moeder en hoofd van bestuurlijke politie. Deze posities bieden toegang tot clusters van ideeën en assumpties rond criteria, handelingswijzen en overtuigingsstrategieën die worden gemobiliseerd om veiligheidsgerelateerde thema's van inhoud te voorzien. Eerder dan vanuit een eenduidige visie op de aan te pakken

oorzaken, is het vanuit de intentie om oplossingen aan te bieden dat de burgemeesters op dergelijke posities terugvallen. Het discours rond een integraal veiligheidsbeleid maakt al gauw plaats voor een veiligheidspolitiek: het omgaan met de strijd tussen verschillende aanspraken op de invulling ervan.

Titel: ***Territorialiteit of toezicht om woninginbraak te voorkomen?***

Naam: Marlijn Peeters
E-mail: marlijn.peeters@ugent.be
Organisatie: Universiteit Gent

Beschrijving:

Territorialiteit en toezicht zijn twee concepten die afkomstig zijn uit het bredere kader van Crime Prevention through Environmental Design (CPTED). Territorialiteit zijn fysieke of symbolische barrières die duidelijk maken waar de publieke, vrij toegankelijke ruimte eindigt en privé-domein begint. Dit is bijvoorbeeld een hek of andere afsluiting rond de woning. Toezicht omvat de mate waarin doelwitten zichtbaar zijn voor mensen op straat en in andere woningen en vice versa. Dit is bijvoorbeeld de zichtbaarheid van de buren.

Een hoge mate van territorialiteit en een hoge mate van toezicht verminderen de kans op inbraak. Maar een hoge mate van territorialiteit kan ervoor zorgen dat de mogelijkheden om toezicht te houden verlaagd worden. Wanneer een afsluiting rond de woning wordt geplaatst om territorialiteit uit te stralen, zal deze op hetzelfde moment vaak de toezichtmogelijkheden beperken. Doordat toezicht en territorialiteit met elkaar verbonden zijn hebben dezelfde kenmerken van afscheiding een tegenstrijdige invloed op de twee concepten.

In deze paper wordt de tegenstrijdigheid van deze twee concepten onderzocht. Wat is de invloed van territorialiteit en toezicht op het inbraakrisico van woningen? Is het zo dat een hoge mate van territorialiteit samengaat met minder toezichtmogelijkheden, of is er wellicht een balanspunt waar zowel een hoge mate van territorialiteit als een hoge mate van toezicht is. Op dit punt zou vanuit de theorie het inbraakrisico voor een woning het laagst zijn.

De resultaten laten zien dat de kans op inbraak significant kleiner is bij woningen waar de buren zichtbaar zijn. De invloed van het type afscheiding op het inbraakrisico verschilt echter. In straten waar een goede zichtbaarheid van de buren is, is de invloed van afscheiding minder belangrijk dan in straten waar een slechte zichtbaarheid is.

Titel: ***Framing effects on the acceptance of surveillance-oriented security technologies***

Naam: Hans Vermeersch
E-mail: hans.vermeersch@vives.be
Organisatie: Hogeschool Vives (Kortrijk)

Beschrijving:

Background

New surveillance-oriented security technologies are increasingly implemented in the contemporary safety and security policy to address a wide range of reducing risks challenges, for example, as a mean to prevent crime and to increase the capacity for rapid detection and response. Safety, security and privacy which are both highly valued in Western societies. As most of these technologies are relatively new, it is unclear if and how 'framing' these technologies as a crimefighting instrument or as a potential 'threat to privacy' may affect public acceptance of its use.

Goals

This study is a pilot-study, and a first step towards a larger study on privacy, fear of crime and the public acceptance of SOSTs. It addresses the questions

(i) whether and to what degree the use of security and/or privacy frames affects public acceptance of these SOSTs

(ii) whether these frames affects acceptance differently in individuals with low versus high generalized privacy concerns, fear of crime and 'knowledge and understanding about technology'.

Methods

Undergraduate students were asked to participate in a study, by means of an online survey. Participants (n=410) were randomly selected into one of the four 'arms' of the study, answering questions on 4 SOSTs (Intelligent CCTV, behavioral profiling, RIFT, and DNA-databank) accompanied with respectively a security-frame, a privacy

frame, a mixed frame and a neutral frame. Additionally we measured for all participants socio-demografic variables (age, gender, socio-economic background and theoretically important variables like fear of crime and privacy concerns. Average acceptance scores in the four arms of the experiment were compared. In addition data were analysed to assess whether framing interacted with individual's traits as fear of crime and privacy concern to predict acceptance of SOSts.
Results and conclusions
Small effects of frames on acceptance of some SOST's were found, but not for all SOST's. Significant interaction effects were found indicating that the effects of frames depended largely on the individual's pre-existing attitudes and characteristics.

Workshop 2. 5: Onderzoeksmethodologie (DV 01.25)

Titel: ***Giorgi's descriptieve fenomenologische methode toegepast binnen de criminologie***

Naam: Elli Gilbert
E-mail: elli.gilbert@law.kuleuven.be
Organisatie: KU Leuven

Beschrijving:

Kwalitatief onderzoek kent verschillende toepassingen en onderzoeksmethodes die elk gebaseerd zijn op verschillende intellectuele en/of filosofische tradities (Lindgren, 2005). De descriptieve fenomenologische methode, ontwikkeld door Amedeo Giorgi (1997), kent haar oorsprong binnen de traditionele filosofische fenomenologische benadering. Deze filosofische benadering werd in eerste instantie vorm gegeven door Edmund Husserl, maar kende nadien verschillende transformaties. Dit resulteerde in twee hoofdstromingen binnen de fenomenologie: enerzijds de descriptieve fenomenologie, gebaseerd op de leer van Husserl en diens aanhangers (o.a. Spiegelberg en Gurwitsch), anderzijds de hermeneutische of interpretatieve fenomenologie, gebaseerd op de ideeën van Heidegger (Giorgi, 2012; Pollio, Henley, & Thompson, 1997). De benadering van Husserl is gericht op het beschrijven van een fenomeen en de betekenis die eraan verleend wordt: "to describe the given as precisely and completely as possible,

to describe and not to explain or analyse" (Kvale, 1983, p. 184). Amedeo Giorgi, een Amerikaans psycholoog, raakte overtuigd van het nut van een dergelijke benadering binnen de psychologie, temeer gezien de naar zijn mening vergaande positivistische aanpak binnen een wetenschap die in eerste instantie gericht is op het begrijpen van 'de mens' als geheel. De filosofische benadering leent zich echter niet tot een gebruik binnen de Humane Wetenschappen, wat voor Giorgi de aanleiding gaf een fenomenologische methode te ontwikkelen die toegepast kan worden op empirische, Humaan-wetenschappelijke onderzoeksvragen. De methode behoudt de achterliggende fenomenologische filosofie, terwijl meer aandacht wordt geschonken aan concrete procedures voor dataverzameling en data-analyse. Giorgi's methode kent vele toepassingen binnen de psychologie en de gezondheidswetenschappen en werd tevens enkele keren toegepast op criminologische onderwerpen. Gedurende deze uiteenzetting zal de methode worden toegelicht. Daarnaast zal gereflecteerd worden over de mate waarin en de manier waarop de descriptieve fenomenologische methode een nuttige toepassing kan vinden binnen de criminologische wetenschappen.

Titel: ***Comparatief onderzoek naar beslissingsprocessen over 'breach': een methodologisch perspectief***

Naam: Kristel Beyens
E-mail: kristel.beyens@vub.ac.be
Organisatie: Vrije Universiteit Brussel

Beschrijving:

In het kader van de COST action Offender Supervision in Europe (http://www.offendersupervision.eu) wordt er gewerkt rond het ontwikkelen van kwalitatieve onderzoeksmethoden om internationaal vergelijkend onderzoek te doen naar de toepassing, de uitvoering en de beleving van gemeenschapsgerichte straffen in Europa. Deze paper focust op de onderzoeksmethodologie die ontwikkeld is en momenteel wordt uitgetest in verschillende landen om beslissingsprocessen met betrekking tot 'breach' in kaart te brengen en te situeren. Er zal aandacht worden besteed aan de

sterktes en de zwaktes van het gebruik van 'vignetten'. Er zullen eveneens enkele voorlopige resultaten gepresenteerd worden.

Titel: ***Ambivalentie en empathie: de positie van de onderzoeker in de onderzoekssetting***

Naam: Sofie De Bus, Philippe Kennes en An-Sofie Vanhouche
E-mail: sdebus@vub.ac.be
Organisatie: Vrije Universiteit Brussel

Beschrijving:

Onderzoekers bevinden zich vaak in een setting waar de belangen van bepaalde groepen lijnrecht tegenover elkaar kunnen staan. Als onderzoeker kan je er dan toe genoopt zijn onvermijdelijke, maar cruciale keuzes te moet maken. Zo stelt Becker (1976: 239) "that the question is not whether we should take sides, since we inevitably will, but rather whose side we are on". Hiermee introduceerde hij een belangrijke vraag voor de onderzoeker in het veld. Jaren later gaat Liebling (2001: 473) nog een stap verder en meent ze dat het mogelijk is "to take more than one side seriously". Dit dilemma, het vraagstuk van choosing sides, blijft heden ook actueel binnen de onderzoekspraktijk. Maar kunnen we als onderzoekers meerdere perspectieven belichten en wat zijn de implicaties hiervan op het gevoerde onderzoek?

Met de paper wordt ingegaan op de positie van de onderzoeker in het veld en de moeilijkheden in het zich positioneren ten aanzien van verschillende (en soms tegenover elkaar staande) onderzoekssubjecten. De eigen onderzoekservaring wordt daarbij gekoppeld aan het theoretisch - wetenschappelijk debat en de mogelijke methodologische implicaties ervan op de kwaliteit van het onderzoek.

Postersessie tijdens de lunch (12:30 – 13:30)

Titel: ***Venus versus Mars? Detentiebeleving bij geïnterneerde mannen en vrouwen***

Naam: Anouk Mertens
E-mail: anouk.mertens@UGent.be
Organisatie: Universiteit Gent

Beschrijving:

Vrouwen ervaren heel wat negatieve gevolgen bij een veroordeling. Ze worden dubbel gestigmatiseerd aangezien ze niet enkel de wet overtraden, maar ook de genderspecifieke verwachtingen.

Aanpassingen aan het gevangenisleven worden voornamelijk beschreven vanuit twee modellen: het deprivatie- en importmodel.

Het deprivatiemodel stelt dat gevangenen beperkt zijn in hun beweging, heteroseksuele relaties en relaties met familie en vrienden. Ze ervaren verlies.

Het importmodel stelt dat detentiebeleving gebeurt vanuit levensstijlen en sociale en persoonlijke kenmerken van gevangenen, die voor de opsluiting reeds aanwezig waren. (On)conventionele waarden en normen worden vanuit de buitenwereld geïmporteerd.

Onderzoek naar detentiebeleving vanuit het deprivatie- of importmodel focust voornamelijk op mannelijke gedetineerden. Schaars onderzoek bij vrouwen leert dat zij specifieke kenmerken en behoeften hebben en detentie anders ervaren. Geïmporteerde factoren, zoals trauma's en eerder misbruik, vergroten de kans op stress, (geestelijke) gezondheidsproblemen en zelfdoding.

Een subgroep van gedetineerde vrouwen die bijzonder weinig werd onderzocht, zijn vrouwelijke geïnterneerden. Geïnterneerden zijn misdrijfplegers met een psychiatrische problematiek, die niet verantwoordelijk worden geacht voor hun daden.

Dit onderzoek heeft tot doel om de ervaringen van vrouwelijke en mannelijke geïnterneerden in Vlaanderen te vergelijken. Er zal worden onderzocht welke import- en deprivatiethema's vrouwelijke geïnterneerden aangeven bij een opsluiting in de gevangenis en welke gelijkenissen en verschillen kunnen worden vastgesteld in de ervaring van mannelijke geïnterneerden in detentie.

Het kwantitatieve luik bestaat uit een dossierstudie in functie van een profielschets van geïnterneerden in Vlaanderen. Het kwalitatieve luik zal door middel van half-gestructureerde interviews de ervaringen van geïnterneerde vrouwen en mannen in detentie bevragen. Na een follow-up periode van één jaar worden zij opnieuw geïnterviewd om zicht te krijgen op evoluties in de ervaringen.

Titel: ***Restorative Justice and Victimology Research Line***
Naam: Ivo Aertsen
E-mail: ivo.aertsen@law.kuleuven.be
Organisatie: KU Leuven
Beschrijving:
Aan de hand van deze poster worden de huidige en pas afgesloten onderzoeksprojecten van de LINC-onderzoekslijn, alsook de onderzoekers, voorgesteld.

Titel: ***Be-Gen: Understanding the operational, strategic and political implications of the National Genetic Database***
Naam: Ines Gallala (VUB), Sabine De Moor (UGent) en Caroline Stappers (NICC)
E-mail: inesgallala@gmail.com, sabine.demoor@ugent.be en caroline.stappers@just.fgov.be
Organisatie: NICC, UGent en VUB
Beschrijving:
Little evaluation of the usefulness of forensic DNA has been conducted, despite more than 25 years of its use, 10 years of exploitation of the NGDB and the upcoming transition in the national and international legal basis for using forensic DNA.

Titel: ***Implementing Victim-Oriented Reform of the criminal justice system in the European Union (IVOR)***
Naam: Emanuela Biffi
E-mail: emanuela.biffi@law.kuleuven.be
Organisatie: KU Leuven
Beschrijving:

The impact of the EU Directive 2012 on victims of crime and on the actual experience of crime victims across Europe largely depends on the way and the extent to which its articles will be successful in reorienting victim policy in the EU Member States. Still, experience shows that the transposition and changes in the law can improve only partly the suffering of victims of crime. Instead, success is largely achieved by the extent to which rights are supported by sufficient services at the practical level.
The project IVOR (2014-2016), in which KU Leuven is a partner, aims at identifying different victims assistance models across Europe. The focus is on those criminal justice-related factors and on those societal, institutional and individual characteristics which influence the rights, support and protection of victims of crime across Europe. Based on the 28 country reports on victim assistance models, IVOR intents to provide useful recommendations to policy-makers and practitioners on the implementation of the EU Victims Directive 2012.

Titel: ***ALTERNATIVE: justice and security in intercultural settings***
Naam: Inge Vanfraechem
E-mail: inge.vanfraechem@law.kuleuven.be
Organisatie: KU Leuven
Beschrijving:
This poster presents a European FP7 project with regard to alternative understandings of conflicts in intercultural settings and the possible use of restorative justice. On the one hand, theoretical research on issues such as security, (restorative)justice, conflict transformation and interculturality is carried out. On the other hand, action research is set up in Austria, Hungary, Serbia and Northern-Ireland to address conflicts in intercultural settings through restorative justice approaches. The project is an action research, in which theory and practice interact and feed into one another. The comparative research integrates the findings of the four settings and links the empirical results to the theoretical framework.

Titel: ***The development of the private security industry in Belgium (1907-1990): A historical-criminological perspective on contemporary changes in security and crime control***

Naam: Pieter Leloup, promotoren: Margo De Koster (VUB) en Marc Cools (VUB en UGent)

E-mail: pieter.leloup@vub.ac.be

Organisatie: VUB

Beschrijving:

Within the broader framework of historical and contemporary changes in security and crime control, my research project examines the development of the Belgian private security industry from 1907 until 1990. Exploratory research on the subject has revealed fundamental transformations in the field of security, crime control and policing at the onset of the 20th century. For a better criminological understanding of current changes in security in general and crime control and policing in particular, this project is extremely relevant. Three research hypotheses are central: Firstly, we sketch out how the private security industry generally developed throughout the 20th century against the background of a Belgian security complex, aimed primarily at consolidating the established socio-political order. In addition, we examine how changing societal demands for security shaped the expansion of tasks, activities and functions of this private security industry in Belgium. Finally, we aim to challenge the alleged historical discontinuity in private initiatives in surveillance and protection, and reveal the explanatory value of the historical perspective for the present-day governance of policing. The empirical research draws on a wide array of historical documents from judicial (police) archives, archives of individual private security companies, and local public police archives. Quantitative processing of the data is combined with in-depth qualitative analysis of the records.